

MAGYAR NÉP

OLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI
KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

1 évre	66 L.
6 hónapra	35 L.
3 hónapra	18 L.
1 példány ára	150 L.

Felolós szerkesztő:
DR. NALÁCZY ISTVÁN.
Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Regina Maria (v. Deák F.-n.) 35. sz.

A legújabb forradalom földjén.

— Spanyolország. —

Spanyolország Európa délnyugati sarkán, Pireneusi-félszigeten van. A félszigetet Európa részétől a hatalmas Pireneusi hegység választja el, melytől a félsziget nevét is kapta. Éppen ezért a helyzetének köszönheti Spanyolország, hogy egyike azoknak az európai országoknak, amelyek a nagy világháború alatt meg tudták tartani semlegességüket, boldogan élvezhették a béke áldásait, mikor ugyszólván az egész világ háborúban állott. Ha a háború mindent felforgató világerförföcséget nem is zavarta fel az országot — most úgy olvassuk: forradalom dúlja a félsziget békéjét.

Ismerjük meg ez alkalommal ezt az országot. (Lásd a térképet).

Spanyolországot északi szomszédjától: Franciaországtól a Pireneusok hegysége választja el. Gyönyörű kép — akár Spanyolország felől, akár Franciaország felől nézzük a Pireneusoknak 3000 méteren felül emelkedő, hóborította, magas hegycsúcsait. A vasuti vonal csak a hegység nyugati és keleti végén vezet át a két szomszédos ország közt, szebbnél-szebb tengeri fürdőekkel ékeskedő tengerparton.

A félsziget déli részén van a Sierra Nevada, amelynek hegycsúcsa 3500 méter magasan emelkedik az ég felé. Déli, a Földközi-tengerre néző oldalán, hatalmas paratölgy-erdők diszelenek, melyek fáiról fejtik a paradizmagot adó parát. Itt a napsütötte dombo-

Pireneusi félsziget.

Spanyolországi tájkép Granada városával

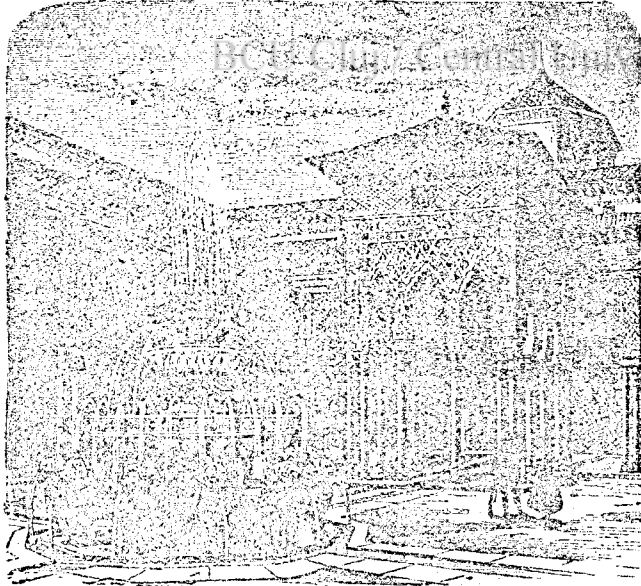
kon teremnek a világ legjobb borai: a malaga és az Atlanti-oceán felőli oldalon a cheresi (scherry).

A hegység tulajdonképeni folytatását megtaláljuk Afrika északi részén, csak közben egy kis darabja lesülyedt. Ez a Gibraltári-szoros, melynek környékén a sziklákon a kiránduló majomcsoportokat zavar fel sütkérezésükből.

A félszigetnek ez a kis darabja a *gibraltári félsziget az angoloké. Talán a világnak legerősebb vára van itt, hogy az angolok legyenek az urai a Földközi-tenger bejárájának.*

Guadalquivir, (olvasd Gvadalkvivir) folyó völgyében fekszik az Andaluziai síkság, melyet az Atlanti-oceán szelei bőven öntöznek esővel. Az arabok, — akik hajdan itt laktak — valóságos földi paradicsomot varázsoltak erre a vidékre is. A mai *Granada* helyén kősziklára épült gyönyörű vár az *Alhambra*, melynek egyrészét képen is bemutatjuk, csodaszép kertektől körülvéve háttérben a Sierra Nevada hóborította csúcsai — egész Spanyolország legszebb tájképét mutatják.

*
* *

Az Alhambra nevű arab palota.

A félsziget őslakói az ibérek voltak, kiknek nevét őrzi az Iberi hegység és akikről Iberiai-félszigetnek is nevezik.

Az ókor híres Földközi-tengeri kereskedő népei a föníciaiak szintén megtelepedtek itt, hogy egyik kincsét az ezüstöt kibányásszák.

Utánuk a görögök, az ókori népek legműveltebbje, majd a népvándorlás változatos korszaka után az arabok találtak hazát a fél-

szigeten. Az ő uralmuk, mely 700-tól belül 1500-ig tartott, leggyönyörűbb korszakának a földterületnek. Virágzó ipara és kedelme, tudományos élete és jól művelt boldog országgá tették a félszigetet.

Az arabok uralma után kifejlődött Spanyolország a XVI. század elején Európa legnagyobb tengeri hatalmassága és legerősebb katonai hatalma volt. De az emberi telhetetlenség országot is vesztébe vitte. Világuraiomra és az érte való harc volt hanyatlásának kezdete. Ezt követte, mint természetes következmény a forradalmak kora, majd a szegény amerikai háború, mikor ugyszólván kardcsapás nélkül vesztette el birodalmának egyes részeit és a hajdani nagy birodalom fénye leáldozott.

A napjainkban lejátszódott esemény ismerjük. Az Afrika északi részén fekvő Marokkó nyugati darabja Spanyolország fenhatósága alatt állott. A fellázadt marokkóiakat a hajdan Európa legnagyobb katonai hatalmassága nem tudta megfékezni. Két tudtak volna mást hibáztatni ezért, mint a kormányt és a hadsereg vezető embereit, kik ellen meg is indították a világháborút. Ezeknek az állapotoknak volt következménye a kormány lemondása és az, hogy Alhambra király katonai kormányt nevezett ki, ami semmi esetre sem jelenti azt, hogy az ország rendje van s még az sem bizonyos, hogy ez a kormány rendet fog teremteni.

*
* *

Spanyol bikaviadal.

A spanyol nép boldogan élhetne ezen a területen. Tenger veszi körül, lakóinak bőven van alkalmat adva kereskedelemre, halászatra. Ennek köszönheti, hogy egykor Európa legnagyobb tengeri hatalmassága volt és hogy adta a világnak egyik legnagyobb felfedezőjét Kolumbusz Kristótot, aki Palos kikötőjéből elindulva 1492-ben felfedezte fel Amerikát.

Az ország bőven meg van áldva termé-
kincsekkel. Van kőszene, vas-, réz-, esüst-
higany-ércekben Európában leggazdagabb,
bősége, kénje. A Mezeta felsikjén végtelen
és rozskalász-tenger hullámszik a szélben.
Mindbehozná mindenütt és tovább fejleszt-
ez arabok által létesített öntöző-műveket,
bőségben uszna, mint Európának egy-
ga sem.

Népe azonban lusta, bikaviadalokban leli
örömségét és nem használja ki Istentől
kis országának javait. Ha nem forgá-
szét más földrészeken erejét, ezen a
területen is igazi nagyhatalommá fejlődhetne,
volt egykoron.

Tulogy János.

Társadalmi egység.

Ez a cím önmagában ellentmondónak látszik első
szóra, hiszen úgy tudjuk, hogy a polgároknak az
új tudományok által tanított elméletű egyenlősé-
szemben épen a társadalom az a terület, ahol
polgárok különböző érdekeik szerint állnak össze
nagyobb csoportokba: a társadalmi osztályokba,
különböző érdekeiket együttesen igyekezzenek nem
megvédelmezni, hanem más érdekekkel szem-
belehető legtöbb előnyhöz juttatni. Ez a berende-
lés társadalmi életnek saját legbensőbb természeté-
szarmazik s az egyes társadalmi osztályoknak egy-
zötti harca által — ha ez a harc nem jut a
végleteibe, mire ügyelni az állam feladata — idézi
minden jogosult érdek lehető teljes kielégülését és
személyi jólét fokozatos fejlődését.

Éppen a társadalmi egységet vettük e néhány sor
Nem azért, mintha arra a ma még lehetetlen-
célra törekednénk, hogy a társadalmi osztá-
lymegszüntessék. Ennek semmi gyakorlati jelentő-
sége volna. Amire törekszünk, az csupán a társa-
dalmi érintkezés mélyítése, elérése annak, hogy a
magyarság minden előítéletet félretéve, lehető-
leg keresse az egymás társaságát, mind helyenként,
mind országosan.

Ez a társadalmi egység fontosságát alig lehet túlbecsülni mai hely-
zetünkben, mikor hova-tovább mind bizonyosabbnak
látjuk, hogy a magyarság politikai érvényesülése, leg-
először, lehetetlen. Társadalmi úton kell meg-
szerezni a romániai magyarság egységes közvéleményét,
amely épen egysége folytán bizonyára lesz sulya-
súlyos tényező az ügyeit intéző tényezők előtt, de amely feltét-
lenül szükséges feltétlenül szükségességgel meg fogja adni minden egyesnek
személyi jó közérzetét s az ebből származó nyugodt

A társadalmi egység megteremtésének nincs

számbavehető akadály. Azok a különbségek, amelyek
a különböző osztályokat elválasztották, mindinkább szű-
nőben vannak, nem csupán a helyzeitünkben beállott nagy
változás folytán, hanem a világot vezérlő eszmék hala-
dása által is. Ma is az már a helyzet, és hova-tovább
mindinkább az lesz, hogy maga s családja fentartásá-
ért mindenikünknek dolgoznia kell, keményen, fáradt-
ságot nem ismerő kitartással. Már pedig nincs semmi,
ami közelebb hozna, mint a munka.

Az érintkezés előnyei annyira szembeötlők, hogy
hosszasabban nem is kell azokkal foglalkoznunk. Érin-
kezéssel ismerjük meg egymás lelkét, egymás értékeit
s látjuk be, mennyire nincs okunk egymás elleni bi-
zalmatlanságra, hiszen mindannyian, ha különböző
utakon és különböző eszközökkel is, csupán egyre
törekszünk. Érintkezéssel ismerjük meg egymás mun-
káját s tanuljuk megbecsülni egymást. Így ismerkedünk
meg sok derék munka akadályával, s értjük meg:
honnan van az, hogy némely dolgokban nem bírunk
előrehaladni. Ez által sok alaptalan vádaskodást teszünk
lehetetlenné. Az érintkezés ad módot arra, hogy egy-
más vágyait, kívánságait megértjük, érdekeit megis-
merjük s ezek összeegyeztetésével megtaláljuk az igaz-
ságos megoldás útját. Végül az érintkezés ad módot
az egymás erőinek és eszközeinek megismerésére s
helyes alkalmazására.

Ez az utóbbi megismerés különösen fontos. Mai
eltagozódottságunk mellett igen sok helyen az a hely-
zet, hogy ugyanazon társadalmi szükséglet kielégítésére
különböző egyesületek dolgoznak egymás mellett, de
néha egymás ellen is. Lehet, hogy mindenikük ér el
eredményt, de semmiesetre sem annyit, mintha erőiket
egyesítve együtt törekednének a közös cél felé. Más
helyeken meg a különböző társadalmi alakulatok egy-
mással versenyeznek a különböző estélyek és mulat-
ságok rendezésében. Ennek pedig az a következménye,
hogy a közönséget, — mely végeredményben ugyanaz
— módfelett megterheli s komolyabb társadalmi célok
támogatására képtelenné teszi, holott, ha e tekintetben
is egységes program szerint járnának el, sokkal cél-
ravezetőbben tudnák rendezni ezt a kérdést is. Szám-
talan példáját lehetne még felhozni egymástól elkülön-
zött, bár valójában egy célt szolgáló társadalmi tevé-
kenységünknek, de bárki maga is megállapíthatja ezt,
ha saját környezete életét és működését behatóbb fi-
gyelemmel kíséri. Térjünk hát vissza oda, ahonnan
elindultunk.

Minden falu, minden város, minden vidék igye-
kezzék megteremteti a maga területén a társadalmi
egységet, abban az értelemben, amint erről már szó
volt. Előbb kisebb társaságban gyűljenek össze a kü-
lönöző társadalmi osztályok eddig elkülönült tagjai.
Ismerjék meg egymást s ha megismerték, bizonyára

becsülni is fogják egymást. Tisztába jönnek így egymás kívánságaival, érdekeivel. Megismerik egymás erőit és eszközeit. Belátják, hogy mennyivel sikeresebben, mennyivel kevesebb költséggel és fáradtsággal s mégis mennyivel eredményesebben képesek társadalmi egységben közös céljaikat elérni, mint ha szétszórtan, külön-külön haladnak.

Igy, fokról-fokra rendszeresen tovább haladva, megszületik majd az öntudatos, erejét ismerő, önmagában bizó egységes magyar társadalom, alkot majd mindnyájunknak irányadó egyetemes magyar közvéleményt s mindennél szilárdabb alapot ad a politikai együttműködésnek is. *Judex.*

KÜLFÖLD

A genfi tárgyalások.

Bethlen István magyar miniszterelnök tudvalevőleg a Népszövetség szeptemberi ülésére Genfbe utazott, hogy ott közvetlenül tárgyalja meg a kilátásba helyezett magyar kölcsön engedélyezésének feltételeit. Kisérletében voltak Kállai Tibor magyar pénzügyminiszter és Magyarország mostani párisi követe, Korányi Frigyes, ki régebben szintén magyar pénzügyminiszter volt. A tárgyalások részleteiről különböző hírek kerültek nyilvánosságra. Voltak, amelyek azok sikertelenségéről számoltak be és voltak olyanok, amelyek a tárgyalások eredményes befejezését jelentették úgy, hogy Magyarország már most megkap 40—50 millió aranykoronás kölcsönt, utóbb pedig 500 aranymillió koronát. Volt olyan hiradás is, amely elismerie a Bethlen-kormány jóindulatú törekvését az ország ügyeinek rendezésére és a szomszédállamokkal való jóviszony megteremtésére, a tárgyalásoktól azonban még sem várt komoly eredményt, mert úgy vélte, hogy a magyar kormány minden igyekezete ellenére sem lesz képes a titkos szervezetekkel szemben érvényt szerezni a megállapodásoknak.

Mindezen részint ellentmondó, részint homályos hiradásokkal szemben ma már hitelesebb képet tudunk adni a genfi tárgyalások lefolyásáról. Kállai pénzügyminiszter és Korányi párisi követ Genfből hazajövet részletesen informálták a magyar sajtót a tárgyalások menetéről és céljáról. Ez információk szerint a Népszövetség még nem foglalkozott a magyar kérdéssel. Bethlennek és a kormány tagjainak a genfi útja tehát nem a Népszövetség ülése miatt történt, hanem azért, hogy érintkezést keressenek a kisantant államférfiaival. A megbeszélések egyrésztől politikai, jogi, gazdasági, pénzügyi, másrésztől pedig a kölcsön kérdésében folytak. Benyomásuk az, hogy a tárgyalások rövid idő alatt sikeres befejezést nyernek, bár éppen a tárgyalás

alá kerülő ügyek nagy tömegére és fontosságára tekintettel egyáltalában nem lehet csodálkozni azon, hogy a tárgyalások maguk hosszabb időt vesznek igénybe.

Legbehatóbb tárgyalások a csehekkel folytak. Akikkel a szóbanforgó kérdésekről már történtek megbeszélések, de ezeknek tisztán informatív jellegűek voltak. Viszont a két ország közötti függő pénzügyi kérdésekre vonatkozóan már megtörtént a megállapodás s amennyiben már csak a végrehajtása van hátra. A cseh kiküldöttekkel a tárgyalás oly módon történt, hogy a megállapodás megkötése a többi kérdésben is várható.

Az ismertetett kérdések anyagát Nincsicsek külügyminiszterrel is megtárgyalták a magyar államférfiak s abban állapodtak meg vele, hogy a Népszövetség ülése után fogják a részletes tárgyalásokat megtartani.

A román kiküldöttekkel is folytak tárgyalások, ezek azonban lassabb ütemben történtek, mert a román kiküldötteknek nem minden kérdés tárgyalására voltak meghatalmazásuk.

Amint ezekből a nyilatkozatokból látható, a magyar kölcsön ügye még nem nyert megoldást s a történet befejező lépés az utódállamok kölcsönös viszonyainak végleges rendezésére sem. A jelek azonban arra mutatnak, hogy mindezen kérdések rövid idő alatt kedvező befejezéshez jutnak, mert mindenütt komoly törekvés van erre s ha ez valóban megtörténik, a következő nyugalom végkép megfogja szilárdítani a szomszédos államoknak egymáshoz való bizalmát s általánosan megadja a szilárd béke létrehozatalához nagyon szükséges szoros együttműködést.

A legújabb hírek szerint a magyar miniszterelnök a Népszövetség pénzügyi osztályának vezetőivel részletesen megbeszélte a magyar kölcsön kérdését. A megbeszélések lényegében biztosították a kedvező megoldást, úgy, hogy mint beavatott forrásból jelenleg Magyarország valószínűleg már december hó folyamán meg fogja kapni a külföldi kölcsönt s ezzel a szilárd alapot gazdasági élete rendezéséhez.

Harcias spanyolok. Az uralomra jutott népi párt Spanyolországban is olyan politikát követ, mint a faszisták Olaszországban. Mig bent erélyesen elűzi a szocialista törekvéseket, kiélel hódításokra törekve Spanyolorzágnak legfőbb sebé, hogy az ország határainak legfontosabb pontja, *Gibraltár*, amelyet a Földközi tenger bejáróját védi: angol kézben tartja, a nemzeti párt vezére: Rivera gróf a Gibraltár visszahódítását tűzte ki legsürgősebb nemzeti feladatul. A nemzeti párt uralom megerősítésére nagy hadsereget szervezett. Egyel tehát megszorított a háborus okok miatt.

Választások Cseh-tórországnban. A közelmúlt helyi törvényhatósági választások most folytak.

országban. Az eredmény megfelel a közhan-
nak, mivel a választások elég szabadon történtek.
országban a nemzeti parasztpárt győzött, a Tót-
és Ruthénföldön azok a pártok győztek, amelyek
kormányzatot kívánnak. A magyarok is szép ered-
ket értek el. A hivatalos kimutatás szerint például
csak 20 százaléka magyar, míg a választások
ával a magyar pártok 48 mandátumból 30-at
kaptak el.

HÍREK

Bizonytalanságban.

A legfőbb magyar feladat mostan: a magyar ok-
tatóképzés biztosítása. Ezért kell aggódnia és ál-
ni minden öntudatos magyar embernek, ezért kell
lehelletig küzdenie a magyarság minden arra
szervezetének.

A küzdelem folyik is lankadhatatlanul. Az elmúlt
a magyar egyházak kísérelték meg a mentő
hatásokat. Püspökök, főgondnokok, az oktatásügy
találkozó szakemberei keltek utra, hogy a kormány-
szólóhoz érve, szándékait jobbra fordítsák és a
oktatásügy legszerényebb jogait intézményesen
biztosítsák. Ma már ismerjük ennek a küldetés-
nek az eseményeit s mély fájdalommal állapítjuk
meg, hogy igaz ügyünk szószólói a bukaresti miniszteri
tanácsban a kálvária tövisei közt jártak, jóakaratu meg-
nyilvánított helyett a hatalom rideg utasításaival találkoztak.
S a tényleges eredmény? Az oktatásügyi miniszter
közölte, hogy minisztertanácsi határozat után pon-
tosságokkal foglalkoznak azokat a feltételeket amelyekhez a feleke-
zetek magyar oktatást köti. Ezeket a pontokat mégcsak
nem ismertette a magyarság küldötteivel, annál
előbb bocsátotta kölcsönös tárgyalások alá.

Mikor e sorokat írjuk, az iskolákban már jórészt
szüneteltek a beiratások, de a minisztertanácsi határo-
semmi hír. A pontok tehát jönni fognak de
nem jönnek pontosan.

A megértés útján. A sok baj között, ami nem-
telánkre nezedik: nagy örömmel vesszük tudo-
ni, hogy a falvak népe mind buzgóbban karolja
az egyházak kérését s mind bőkezűbben hozza
a támogatást a magyar iskolák és kulturális intézmé-
nyek megmentésére. Legközelebről nagyon fölemelő,
hogy kaptunk Udvarhely megyéből, amelynek uni-
versitását dr. Boros György püspökhe-
zárta be mostanság. A kies Nyíki vidék, Gyag-
nyos vidéke versenyre kelve, ajánlta föl szeretet-adomá-
kat nagy egyházi célokra. A püspöki látogatás-
közvetlen tanulsága, hogy népünknel a jóakaratu nem-
csak, sajnos, nem mindenütt ismerik eléggé hely-
szervezetelmét. Az intelligencia kötelessége, hogy

állandó éberséggel derék népünket a megértés útjára
vezérelje.

Román fascisták. Olasz és spanyol mintára a
románok is fascista szervezeteket alakítottak. A szerve-
zetek élén itt is a katonatisztek állanak s a végső cél
itt is a kormányzat átvétele. Az összeesküvést leleplez-
ték s a bukaresti újságok mostanában nagy izgalom-
mal tárgyalják a veszedelmes mozgalom részleteit.
Persze, nem volnának hívek önmagukhoz, ha a ma-
gyarságot is bele nem kevernék az összeesküvés
gyanujába. Hír szerint a kormány különös gonddal
vizsgálta meg az erdélyi fascisták dolgait, mert az a
gyanú, hogy a budapesti magyar ébredőkkel kapcso-
latot tartanak tőnn.

**Ingyen utazhatnak felülvizsgálatra a rokkant-
tak.** Az államvasutak vezérigazgatósága köztudomásra
hozta, hogy a hadirokkantak, ha felülvizsgálatra a ka-
tonai bizottságok székhelyére utaznak, ezen bizottsá-
gok szabályszerű bélyegzővel ellátott behívója alapján
ingyenesen utaznak. Legénységbeliek a harmadosztá-
lyon, őrmesterek és alantás tiszték kapitányig bezárólag
a második osztályon, magasabb rangú tiszték pedig
az első osztályon utazhatnak. Ez a kedvezmény express
vonatok kivételével minden vonatra érvényes. A sze-
mélyazonosság megállapítására a rokkantegyesület iga-
zolványa szolgál. A behívójegyek az indulási és érke-
zési állomásokon lebélyegzendők.

Mikor kell berukkolni? E kérdésre legújabb
hírünk a következő: Miniszteri rendelet szerint a tiszti
iskolák növendékei november 1-én, az altiszti iskolák
számára kijelölt legények október 1-én rukkolnak be.
Ezek számára a katonai behívót már ki is küldötték.
A többi katonakötelesek ügyében még semmi intéz-
kedés sem történt, ezek tehát várjanak nyugodtan
mindaddig, amíg a hivatalos utasításokat meg nem
kapják.

Hír az Oroszországban maradt magyarokról.
A magyar kormány az oroszországi magyar foglyok
hazatérésének előmozdítására Revalban kirendeltséget
tart fenn. A kirendeltség vezetője, dr. Jungerth Mihály
pár hetet Budapesten töltött s ez alkalommal részletes
nyilatkozatot tett a hadifogoly-akció mostani állásáról.
Véleménye szerint Oroszországban ma már kevés ma-
gyar van. Maradtak ott ugyan néhány százán, de ezek
foglalkozást találtak és önkéntes elhárításból ott lete-
lepedtek. Valószínű, hogy ezek közül is sokan meg-
gondolták magukat és most már szívesen hazatérné-
nek. A magyar kormány rajta is van, hogy minden
magyar hazatérését megkönnyítse, újra tárgyalásokat
kezdett az orosz kormányval s remélhető, hogy akik
jönni akarnak, rövidesen utrakelhetnek.

A pálinka mérgező hatása. Egy amerikai
elmeorvosintézet orvosa érdekes kimutatást közöl a
betegeiről. Megállapítja, hogy 1917-ben 100 örműlt kö-
zül 20-nak a betegségét a szesz italok okozták.
Mikor 1918-ban a kormány eltiltotta az alkohol fogyasz-
tását; minden 100 örműltből 10-nek. betegségét okozta
a szesz, 1920—21-ben minden 100-ból csak 6 örműlt-
nek a baja támadt alkohol fogyasztásból. 1922-ben
ujra növekedett a százalék szám, amit a professor an-
nak tulajdonít, hogy az alkoholfogyasztást nem hajják
végre elég szigorúan, továbbá meg annak, hogy a

részegesek komisz csempészet illokat isznak, amelynek még nagyobb és gonoszabb a mérgező halása.

Utazók figyelmébe! A vasutak vezérigazgató-sága közli, hogy a nagy uticsomagot az indulás előtt jóval föl kell adni, máskülönben a csomagot csak másnap fogják ultra indítani.

Tanítók gyűlése. A nagykárolyi ref. egyházmegye tanítóegyesülete f. évi szept. 14-én Nagykárolyban tartotta meg évi rendes közgyűlését. *Hajnal* József elnök tartalmas megnyitó beszédében ecsetelte a tanítóság nyomasztó anyagi helyzetét s azon méltánytalanságokat, melyek a természetben való járandóságok magas értékelése, a — tanítói fizetésbe be nem számítható — kántori fizetés kérdése, állami szolgálatnak korpotlák szempontjából figyelembe nem vétele, stb. folytán érik a tanítóságot. Kitérésre, türelemre, higgadt-ságra hívta fel tanítótestvéreit a fontos tárgysorozat megvitatására. Kimagasló pontjai voltak a gyűlésnek. Dezső Sándor emlékbeszéde néhai Szathmáry László, volt érkörtvélyesi tanító, egykori tan. egyes. elnök felett; dr. Falussy Árpád, Néhma Gusztáv, Veress Imre és Lukács Mihály uraknak tiszteletbeli tagokká választása; tiltakozás a félévi iskolalátogatás eltörlése, tanítóknak ez isk. látogatásban való mellőzése ellen az egyházmegyénél; továbbá a királyhágómeliéki tanítóegyesületek szövetségének megalkotása. Végül foglalkozott a tanítóegyesületi a vándorgyűlés eszméjével s kimondta, hogy tavaszi vándorgyűlését Török Bernát egyesületi jegyző meghívására Domahidán fogja megtartani műsoros előadással egybekötve.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI SZERVEZÉSEK

Igy sem volt jó, úgy sem volt jó...

A gyalui tűzvészt, amelynél az ujságok jelentése szerint a kár sok millióra rug, ahol alig 1—2 ház volt csak biztosítva, az egyik biztosítótársaság valamelyik élelmes üzletszerzője biztosítások kérésére igyekezett felhasználni.

Bement egy módosabb gazdához, magát egy jónevű társaság „titkárjaként” mutatta be.

— Ne vegye uram rossz néven, — mondá a gazda — de én nem biztosítok!

— Szabadna tudnom az okát? — kérdé a legszereleteméltóbb hangon a „titkár úr.”

— Mert nekem a biztosításhoz egyáltalában nincs szerencsém!

— Nincs szerencséje a szerencsétlenséghez?

— Nem érti ugy-e bár? No, majd magyarázom. Nem szoktam én biztosítani sohasem. Az apám sem biztosított. A nagyapám pedig még talán azt sem tudta, hogy mi'fán terem a biztosítás. Ezelőtt egy pár esztendővel azonban ritka szép természettel áldott meg

a felséges Uristen és cséplés előtt bebotlott hozzám egy olyan *maga-féle* ur. Beszélgetés közben azt mondta, hogy jó lenne ezt a szép gabonát biztosítani, igazán pótolhatatlan veszteség lenne, ha letalálna egy csodát megírta, azt kérdezte, hogy nincs-e még más is valami készletem? Mondom, van egy kazal drága jó szénám a mezőn.

Váltig mondogatta azután a jó ember, hogy is be kellene biztosítani, de én úgy gondoltam, ha a kettő majd *igen sokba fog kerülni*, azután meg szénát a mezőn nem igen érheti baj, de a buzám ne adj' Isten, a cséplőből mégis kipattanhat egy szál.

Szóval, csak a gabonát biztosítottam be.

A buzát azután Isten segítségével el is cséplém minden baj nélkül. A szénámat azonban a pásztorosok hogy, hogy nem, meggyújtották. El is égett teljes egészében.

Igy hát hiába biztosítottam, még sem fizettek a káromat senki sem.

A saját káromon tanulva, mikor a másik év megint eljött hozzám az illető, most már nemcsak a buzám, de a *mezőn levő* takarmányomat is biztosítottam.

A takarmányt később behordtuk a mezőre idehaza a kert végében raktuk össze.

Mondta ugyan az a bizonyos, hogy ha nem hordjuk a szénát, hát irjam majd meg egy lapotársaságnak, de hát én nem is igen szeretem a írka-firkát, azután meg úgy gondoltam, hogy már csak igazán nem történhetik semmi baja a huztam-halasztottam a levélírást.

Egyszer azután a szomszédom istállója kigyulladt s attól tüzet fogott az én szénám is.

Leégett biz' az szépen, anélkül, hogy egy kártérítést kaptam volna is utána. Még a díjat engedték el. De várjon, még nincs vége!

— A mult esztendőben ez az egymásután két tűzkár már nagyon gondolkozóvá tett. Alig tudtam, hogy az én emberem felkeressen; bebiztosítottam én most már nemcsak a buzám, a szénám, az istállóm, hanem még az *ebben levő* két szép ökröm is. A szénára vonatkozólag előre belevettük az irjam, hogy ettől-eddig a mezőn, azután meg a kertemben legyen biztosítva!

No, gondollam magamban, most már nyugodtan alhatom, igazán nem érhet kár!

Soh'se bizza el magát az ember! A két ökröm közül az egyiket a *mezőn* agyonütötte a villám. Megint nem fizettek érte!...

No, uram! Hát, már mostan ezek után

ja meg nekem, hogy érdemes-e még továbbra ezt dobni ki biztosításra?

A titkár ur finoman mosolygott s azután szép odian ezeket mondta:

— Nézze gazd' uram! Az a kollega, akivel maga megkötötte a biztosításait, nem érti a mesterséget. Én majd most megtanítom magát arra, hogyan csón és úgy biztosítani, hogy biztosítva legyen értékében mindene, még pedig a saját gazdaság területén vagy akárhol szabadban, vagy fedél hordozhatja szénáját, ökrét, lovát is bármijét az birtokán akkor, amikor akarja s oda, ahova jól érkezik, hogy csak egy betűt is kellene e miatt. Egyetlenegy kikötésem van csak, fizessen pontosan a társaság is csak akkor tudja pontosan megadni a károkat, ha felei is pontosan megfizetik neki a káradékossá váló díjakat.

(Rendre elmondjuk, hogy miként oktatta a gazdát az ur).

L.

Buzagyűjtés szövetkezeti üzletrészekre. A szövetkezeti jegyzés sikere érdekében a héten Marosvásárhelyen alakult meg a buzagyűjtő-bizottság és pedig: Ferenc, Kornya János, Böjte György szövetkezeti elnökök. A marossárpataki szövetkezetnél az alábbiak a szövetkezetek buzazületrészeket; Gróf Teleki József 100 kg-ot, Biró Simon 50, Adorjányi Károly 30, Soós Adolf 20, Nagy János 10, és Kolumbán Kálmán 5 kg-ot. Székelyváron a buzagyűjtő-bizottságba Puskás Sándor elnök, Nagy István ref. lelkész és Kocsis Sándor jelöltettek ki. A vajdaszentiváni szövetkezetnél Szél Jakab ref. lelkész vezeti a gyűjtést, a gróf Zichy Vladimírné 100 kg-ot ajánlott fel. Marosújvári szövetkezetnél gróf Teleki Ádám az első buzazületrész jegyző 100 kg. buzával. Székely szövetkezetnél báró Bálinti Károly és Károly róm. kath. lelkész vették a kezükbe a gyűjtési akciót. Mezőcsávási szövetkezetnél ifj. József vezeti a gyűjtést. Kutyfalván gróf Dégenfeld és Brazdilik Árpád tanító láttak hozzá nagy segítséggel az üzletrész gyűjtéshez. A szövetkezeti jegyzés eredményéről folytatjuk beszámolókat.

Motoreke bemutató és verseny. A motorekék a gazdatársadalom körében igen meleg érdeklődést váltott ki. Az Erdélyi Gazdasági Egylet legutóbb tartott választmányi ülésén tervbe vette, hogy november 15-én közkiállításra egy motoreke bemutatót rendez Kolozsváron, vagy a vidéken lehetőleg olyan helyen, hogy az Erdélyben eladásra a motorekék használati értéke felől a gazdaközönséget meggyőződjön. Az egyesület fel fogja hívni az egyes motoreke gyárait, illetve képviselőse-

geket, hogy hajlandók volnának-e gyártmányaik teljesítő képességének demonstrálása céljából egy bemutatót és versenyen részt venni.

Nagy buzatermés Oroszországban. Az éhínségtől gyötört Oroszországra végre szép idő virradt, kitűnő buzatermése volt, amiből nemcsak a maga szükségleteit fedezheti, de nagy mennyiséget ki is vihet. Az orosz buza elsősorban a román buza külföldi piacait veszélyezteti. A kormánynak sürgős feladata volna, hogy a mezőgazdaság életérdekeit megvédje.

Sertésvész Arad megyében. A gazdaságok réme: a sertésvész nagy mértékben felütötte fejét Arad megyében. A járvány elfojtása céljából a sertésvásárokat beilletták.

Gyöngye kukoricatermés Erdélyben. Az aszály rengeteget ártott az erdélyi kukorica termésnek. A nyugati határon Arad és Szatmármegyében nagyrészt elpusztult a termés, csak a korai vetésekből remélhetni valamit. A nedvesebb völgyekben, a Szamos, Maros és a Küküllők mentén jobb az eredmény, viszont ezek a területek aránylag keveset jelentenek az országos átlagban. Erdély kukorica szükséglete tehát nincs fedezve s ezért az árak máris emelkednek.

Heti piac.

Tájékoztató árak a „Magyar Nép” külön tudósítójától.

Dicsőszentmárton:

Gabona: Buza vékája 70—80, kukorica 60—72, zab 40—50 leu.

(Kolozsvár, nagyvékára (a 30 lit.) buza 120, rozs 100, árpa 85—95, zab 55—60, kukorica (ó) 115, burgonya 45—50 leu.)

Sertés: Tartani való 3—6 hónapos drb-ként 1200—2000, 6—12 hónapos 1900—4000, hizott süldő élősúly kilónként 28—32, hizott öreg élősúly kilónként 34—36, olvasztani való szalonna kilónként 60, zsir 80, sózott szalonna 60 leu.

Szarvasmarhák: Járm. ökrök páronként 20,000—40,000, jó fejű tehén darabonként 6000—10,000, vágni való tehén élősúly kilónként 18, szopós borjú darabonként 1000, juh darabonként 400—700 leu.

Lovak: Kisgazdának való igásló páronként 9000 leu.

Tejtermék: Tehéntej literenként 3, bivalytej 5, teavaj kilónként 90, tehénturó kilónként 26, juhsajt kilónként 34 leu.

(Kolozsváron a maximálás folytán eltűnt a tej a piacról, utcán bivalytej litere 8—9, tehéntej 6—7 leu.)

Baromfi: Sovány liba darabonként 80—120, kövér liba darabonként 200—250, tyúk darabonként 35—60, csirke páronként 35—60, sovány ruca darabonként 50—65, kövér ruca darabonként 90—100, pulyka darabonként 100—120 leu.

Marosvásárhely: (Eidélyi Barázda).

Buza 75—85, tengeri 72—80, árpa 50—60, zab 26—34, burgonya 15—20 leu (á 20 liter). Tehéntej 3—4 leu literenként. Tea vaj 75—80 leu kg.-ként. Választott malac 300—400 leu darabonként. Hizott sertés élősulyban 28—34 leu klg.-ként. Szekér széna 350—400. Gyapju kilója minőség szerint 50—80 leu.

Nagyvárad:

Húsarak: Az élő marha árának emelkedésére számítanak. A sertéshus maximális ára 34—36, a zsir 66 leu.

Nyersbőrarak: 25 kilóig 43—44, 26—35 kg.-ig 48—49, 36 kg.-tól fölfelé 49—50 leu.

Jó tanácsok édesanyák számára.

Milyen legyen a csecsemő fekvőhelye? — A pólya összeállítás. — Mik a csecsemő tisztántartásának legfőbb szabályai?

Miután most már tisztában vagytok, kedves magyar anyák, az újszülött gondozásával, áttérhetünk a csecsemő fektetésére és tisztántartására. Most mindnyájatok egy szép fehérre festett kis ágyra gondoltok ugye-e, melyben hófehér, puha vászonpárnák között a kis csecsemő fekszik? Hát igaz, hogy ez ugyan szép látvány, de sokkal olcsóbban is lehet célszerű gyermekágyat előállítani; a fő az, hogy ahol csak lehet, külön ágya legyen a kicsi gyermeknek, mert a közös ágyának sok hátránya van.

Először hozzászokik a csecsemő, hogy egész éjjel szopik, vagy legalább szájában tartja az anya mellbimbóját. Majd a táplálás megbeszélésénél látjuk mennyi bajt okoz a mértéktelen szopás. Másodszor a csecsemő sokat szenved a melegtől: ha közvetlenül az anya mellett fekszik, könnyen izzad és akkor már nyugtalanul alszik. Harmadszor pedig már többször előfordult, hogy az anya — természetesen akaratlanul — agyonnyomta a csecsemőt. Külön ágyat adni a kicsinek könnyű dolog és nem költséges. Vegyetek egy kisebb ruháskosarat és terítetek bele lepedőt. Az aljára szalmazsákot vagy ahol telik, lószőr matracot tegyetek. Erre rájön egy darab gummi vagy barcheul, mely védi a matracot az átnedvesedéstől és ezt fedjétek a tulajdonképeni lepedővel. A lepedőre tegyetek megint egy darab parkétet. A párna mindeneseire *lószőrből* legyen és lapos, a takaró könnyű gyapjuból. Tollpárna vagy pláne tollmatrac ártalmas, mert a kicsi gyermek nagyon könnyen izzad és sirásának az oka gyakran az, hogy igen melege van. A csecsemőágyat minden nap újra kell vetni, a vizes barcheulet szárítani és szárazzal pótolni. A gyermek ágya vagy kosara olyan helyen

álljon, ahol nap és világosság van, de természetesen háttal az ablaknak, mert a csecsemő szemét meg kell óvni a tulerős fénytől. A párna alatt legyen mindig kis kendő, esetleges hányás alkalmára és az orr tisztántartására. Ne használjátok erre a célra a tiszta zsebkendőket, mert a felnőtt ember orrában és szájában mindig vannak olyan betegségi csírák, amelyek számára ártalmasak, de amelyek a csecsemő gyenge szervezetét betegséget okozhatnak. A kis gyermek öltözete egyszerűbb legyen, könnyen mosható és tisztántartható. A ruhák inge legyen hátul nyitva, a nyakán fehér mosószalvétával összehuzható; erre jön a kicsi horgolt vagy kötött baba és az állkendő. Alsó testét egy barcheul és vászon vagy gyapot pelenka veszik körül; köztük lehet még egy darab gummi vagy barcheul, és ez alatt is van fejezve a csecsemő öltözete.

Már szinte hallom, hogy most azt kérdezik: hol van a pólya? Kedves anyák, nem a pólyából maradt ki az a régen fontos ruhadarab, hanem az az, mert teljesen fölösleges, különösen bent a szobában. Ha egyszer megfigyelitek, milyen nagy örömmel rugdalózik a kicsi csecsemő, amikor bontják a szoros, meleg pólyát, akkor biztosan azon a véleményen lesztek, hogy a pólya legfőbb hátránya az, hogy olyan fölösleges, mint a fűző. De ha semmi másra nem akartok lemondani erről az évszázadokon át szokott ruhadarabról, akkor igérjétek meg nekem, hogy legalább a gyermek karjai kint maradnak a pólya alatt. A szoros pólyázás megakadályozza a lélegzést, a párolgását és a szervezet szabad fejlődését. Nemcsak az országok, mint például Anglia, ahol nem is ismerik a pólya használatát. — Ahányszor vizes a gyermek, ahányszor tisztába kell tenni. A jól figyelő anyák sokszor a csecsemő arckifejezéséből tudja, mikor vizes. A kicsi gyermek körülbelül kétszer annyiszor vizes, ahányszor szopik, tehát célszerű szoptatás esetén 10—12 szer naponként. Ha a csecsemő 20, azaz még többször vizes, akkor nem úgy kell segítenie az anyának, hogy mindannyiszor tisztába teszik, hanem úgy, hogy a szoptatások között hosszabb szüneteket tartanak. Az egészséges csecsemőnek átlag 2-szer vizes napja van. Ha gyermek csak vizes, akkor elegendő a nedves részeket tiszta, puha vászondarabbal átmosni és — de ez nem okvetlenül szükséges — porral behintitek. Nem kell drága hintőport venni, egyszerű rizspor nagyon jó. Ezt *vékonyan* kell a hintőre *hinteni*, nem *kenni*. A hintőport kis skatulyákba kell tenni és ennek földelét ellátjátok számos apró szűrővel kész a hintőkészülék. A közönséges liszt nem jó, mert könnyen bomlik és akkor ingerli a bőrt. Ha a gyermek bőre az ülőhelyen vagy combáncokban sebezhető, ez mindig a hiányos ápolásnak a következménye. Nagyon fontos, hogy leánygyermeknek

hátrafelé törölünk, mert ha fordíva csináljuk, a végbélből betegségokozó csirák juthatnak a bőre és ott súlyos gyuladást idézhetnek elő. Régen tisztálbatévés után mostunk kezet, saját magunk most tudjuk, hogy a csecsemő érdeke azt ki, hogy *mielőtt* tisztába tesszük is, mossunk kezet. Minden gond dacára mégis megtörtént, hogy a bőrre sebes lett, akkor langyos vízzel le kell a sebes részeket, puha vászonnal óvatosan szárazra (nem törölni!), cinkweisszel vagy borvazelinrel, amely minden gyógyszertárba kapható, bekenni a pórpórral behinteni.

A fürdés legfontosabb és leghatásosabb eszköze a fürdő. Az első életév végéig szükséges a minifürdő. Nem fontos, hogy épen reggel fürdösztessünk a csecsemőt, hanem akkor tesszük azt, ha meleg van és a szoba vagy konyha is elég meleg. Csak az, hogy rögtön szoptatás után ne fürdösztessünk, mert akkor nyugalom kell a gyermeknek. Ajtózártan legyen téve a fürdösztés alatt, a kádnak tekőnek a kályha mellett a legjobb helye. Azt tudjátok, hogy hőmérővel kell nézni a vizet, jól felkavarjuk. A fürdösztést gyorsan csináljátok, ha a csecsemő soká marad a meleg vízben, bálszesz, erősen izzad és nem rugdalózik. 9-10 óráig végezzetek el mindent. A kádat vagy teknőt tisztálbatjátok más célra is.

Nagyon helytelen dolog ugyan abban az edényben egyszer pelenkát mosni, máskor a gyermeket fürdösztetni. Esővizet sem kell használni, mert ez sokszor áll a hordóban és jó talaj mindenféle ártalmas részére. Ahol kifogástalan víz nincsen, ott fel kell használni a fürdővizet. A fürdösztés nyitva legyen; a fürdőszobában főzött szappan is alkalmas; még jobb a szappan vagy a kolozsvári szappangyárban készült szappan vagy boraxszappan. Szemmosásra külön kell használni a vizet. Ha kiveszitek a vízből, bele kell göngyölni lepedőbe és gyengén le kell mosni, míg egészen száraz. Azután, míg a gyermek a fürdőben van, kövekezik a szem, arc és fejmosás csak vízzel; szappant csak a fejmosáshoz kell használni, minden második-harmadik napon.

A száját nem szabad mosni, kedves anyák, még orvosok tanácsára sem. Ne botránkozzatok a gyermekre, kériek benneteket, tartsátok be ezt a tilalmat. A gyermeknek meg, hogy sok baj történt már a korai szájmosás folytán. Nincs is szükség rá, mert amíg a gyermek csak tejjel táplálkozik, szája ugyanis tisztán marad. Csak el milyen gyenge az első hónapokban a gyermek belső nyálkahártyája és milyen könnyen sérülhet meg, ha a körülmények vászonnal megnagyobbítottá válnak, kitöröljük a csecsemő piaci száját. Nagy fehér

hályogok képződnek ilyenkor, amelyek nagyon fájdalmasak és megakadályozzák a szopást.

A gyermek körmeit, minden babona dacára, vágjátok le; ha hosszúak, a csecsemő megsérti magát és meg is szokja a csunya körömrágást, mely még torokgyuladást is okozhat. Fürdösztéskor jól nézzétek meg a gyermeket, ilyenkor vehettek észre minden rendellenességet: kezdődő kiütéseket, sérüléseket, daganatokat és elgöbbsüléseket. Eleinte minden ilyen bajt könnyűszerrel lehet gyógyítani. Fürdösztés után szopik a gyermek és azután hamar elalszik. A legtöbb csecsemő nagyon szereti a fürdösztést, vigan fickándozik a vízben, mosolyog és mindenképpen mutatja örömét, de néha akad olyan is, aki fél a víztől; ez azonban inkább akkor történik, ha egyszer a gyermek feje is a vízbe került. Azért ügyeljétek, hogy ez mindig kint maradjon.

bárá Hacke Károlyné

a budapesti Fehér-Kereszt Gyermek-kórház volt főnőknője.

Felhívás az iparosok önképzése ügyében.

Kövekeznek a rövid őszi és a még rövidebb téli napok. Megrövidül a nappali világossághoz kötött munka. Az iparos a szabadból a hideg miatt is beszorul a szobába. Mezőgazdasági munkák sem háborgatják immár. Mit csináljon főszaaduit ideje alatt? Nem nehéz a kérdésre a válasz. Fogjon hozzá a nyári testi munka közben kipihent lélek megműveléséhez. Üljön könyvei mellé, tanulmányozza iparának újabb vívmányait; vegyen szak- és társadalmi lapokat és olvasson onnan az iparosság legújabb mozgalmairól. De mind ez még nem szolgálja elegendőképpen lelke üdvösségét! Az ember egymagában, könyveiből, újságaiból sohase tanul annyit, mint embertársaitól; egyszerűen azért, mert a lélek húrjait az élő szó jobban megkapja, mint a holt betűs egyszerűen azért, mert a napi munkában smugy is kimerrült szem estére már nem kap ugy az iráson, mint az üde fül a friss, eleven beszéden. *A munkában elfáradt iparos tehát keresse föl estéknként az iparosság különféle társasköréit, egyesületi helyiségeit és ott tanakodjék ipara fejlesztésén és társadalmi rendje megszilárdításán más iparos-társaival. De még ez sem elég! A rendezetlen, öltészerű munka soha sehoh célhoz nem vezetett.*

Szeretnők tudni, hogy vajjon gondoskodnak-e az iparosok különféle szakmatársulatai, vagy az egyes vidékek hatósági iparközpontjai: az *ipartestületek* arról, hogy a törekvő, a magukat művelni akaró iparosoknak

a télre tervszerűen összeállított programján az önképzésre és mellette a szórakozásra is előadásokat, esti összejöveteleket tartanak. S nem csak a szándékról, hanem a programról is szeretnénk értesítéseket szerezni és lapunk útján az iparosság között itt-ott meginduló mozgalmakat az iparosság összességének hírül adni. Szeretnők tehát tudni, hol szerveznek tervszerűen téli önképzőt az iparosság számára. Felhívunk ezért mindenkit, aki körzetében tenni akar valamit, hogy jó szándékát, tervét közölje lapunkkal is.

Itt Kolozsváron, a mi közvetlen környezetünkben a *mészáros iparosok* tervezik a télre, hogy a Vágóhid-téren épült új székházuknak nagy üléstermében az *élelmiszeriparosokat* helenként összehívják és ott szakemberek útján az állattenyésztésről, növénytermelésről, állategészségügyről, közegészségügyről, élelmiszerek vegytanából, a történelemnek és természettudományak oda vágó ágaiból ismeretbővítő előadásokat tartanak.

Mi szeretnők tudni és mindenkinek hírül adni, hogy hol végeztek már hasonló mozdulatokat, vagy felhívásunk kiket biztatott a példa követésére, hasonló megmozdulásra? Lapunk munkatársainak táborából egyesek szívesen vállalkoznak arra is, hogy vidékre kimenjenek s a szellemi világosság terjesztésére egy-egy előadást tartanak.

Hol állítják föl az új Iparhitelintézet fiókjait?

Lapunk régebben említést tett arról a tervről, hogy a kormány Ipari Hitelintézetet állít föl, mely a nagyiparban állandóan mutatkozó pénzhiányon fog olcsó kölcsöneivel segíteni. Az Ipari Hitelintézet kötvényeit aláírásra okt. első napjain bocsátják ki. Az új hitelintézetnek fiókjai is lesznek. Érdemesnek tartjuk följegyezni azt, hogy a barcasági és székelyföldi iparvállalatok ragadták meg az első alkalmat arra, hogy a körzetük javára egy ilyen fiók létesítésére brassói központjukban helyet követeljenek. A székelyföldiek kívánságukat azzal okolják meg, hogy ennek a körzetnek van a legtöbb ipari vállalata és a közelmúltban alakult számos ipari vállalat is arra mutat, hogy ez a vidék van a legelevenebb fejlődés útján, tehát ennek van mindenekelőtt szüksége fiókra.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége fölhívást intéz a Szövetségbe belépett Ipartestületekhez, hogy a nagy választmányba nevezék be kiküldöttjeiket. Bizony ideje már, hogy az egy évvel ezelőtt alakult szövetségben meginduljon már a munka, mert a kormány most alkotja az új ipartörvényt, mellyel úgy, ahogy azt kidolgozták, az iparosságra új súlyos megpróbáltatásokat zudít. A sokat termelő, de keveset kereső, alig tengődő kézműipar ereit a közelmúltban az adótörvény apasztotta el, most pedig ez az új törvénytervezet hurkot készít a nyakára vetni, mikor a

csak korlátozott termelésre kész munkásságnak alkalmat szolgáltatni. Itt tehát a végső óra, hogy az Ipartestületek Országos Szövetsége, mint a kézműiparosok legfőbb tömörülési szerve még az őszi parlament előtt megmozduljon a kézműipar érdekében.

Valuta-jegyzések.

— Kolozsvár, 1923. szept. 26. —

1 dollár	= 225.—	leu
1 font sterling	= 998.—	"
1 svájci frank	= 40.50	"
1 francia frank	= 12.70	"
1 líra	= 9.40	"
1 cseh korona	= 6.55	"
1 dinár	= 2.20	"
100 német márka	= 0.35	"
100 magyar korona	= 0.90	"

MULATTATÓ

Őszi dal.

Nézzetek ki a mezőre,
A sápadó temetőre,
Nézzétek az erdők árnyát,
Őszi rózsák hulló szírmát,
Mindenik azt sirja, búgja:
— Itt van az ősz, itt van újra!

Ha leszállt az alkony-fátyol,
Minden hallgat, minden gyászol,
S mint lázas szív puha ágyon
Álomtalan éjszakákon,
Nyöszörög az Élet húrja:
— Itt van az ősz, itt van újra!

— Búsan lépek a tarlóra.
Istenem! — már út az óra,
Lankadoz a szívem tája,
A lombhullás borult rája...
... Készülök hát messzi útra.
Vajjon visszatérek újra?

(Petrozsény).

Máthé András

Mókás történetek.

Örmény Lukács kecskevására.

Híres zsinat vala a csókfalui. Rengeteg népdőt össze. A Burus Jóska kertjében hatalmas volt felállítva. Ott volt az élkezés meg a bál, az ózia ritkán látott a világon.

Jól is találta ott magát mindenki. A zsinattal természetesen le kellett bontani a sátor is.

...léke maradt. A fent jelzett vásár is ennek kö-
... a születését.

A zsinatot követő napon a templom előtti téren
... a pap meg a községi bíró F. D. A Burus
... kertjében javában dolgoztak a vállalkozók. Épen
... a padokat bontogatták szét s hány-
... három lábu székeket, miket a székelyek
... neveznek.

Épen kapóra jött arra felé Örmény Lukács, a
... széd falu mézárása.

— Hová, hová? — kérdik a pap s a bíró.

— Valami juhot vagy berbécset vennék — feleli
... mény.

— Hát kecske nem volna jó? — kérdi a pap
... a bíró felé.

— Bizony jó lenne. Hát kinél van?

— Van elég Burus Jóskánál a kertben — erő-
... a bíró.

No nézzük hát meg mondja Örmény Lukács.

Csakhamar felérnek Burus Jóskához.

A székelynek azért van két esze, hogy hamar
... a szifán. Burus Jóska is hamarosan megértetie
... van szó.

— Csak kerüljenek bennebb, van egy kis zsinati
... használjuk, a vásár pedig meglesz azután.

... kint el is készülnek a maradékkal. No nézzük
... a kecskéket — türelmetlenkedik Örmény Lukács.

— Menjünk kát! s el is indulnak a kert felé.

Lukács ment elől, mellette ment a gazda, úgy
... oldalogva a pap meg a bíró. Hát ott állott a
... egyik részében a sok kecske halomra hányva.

Örmény Lukács rosszat sejtve néz szét s kérdi:
... vannak a kecskék? Burus Jóska rámutat a nagy

három lábu székre s kacagva mondja: Ott ni!

Örmény Lukács fordul egyet maga körül, mint
... kergült juh, lekapja kalapját s az égre nézve

... tetével, kalapját a földhöz vágva fohászkodik,
... így meg úgy, a pap meg a bíró...

... zótia nem mer Csókfalván járni. Az utolsó gyer-
... rája kiált:

— Lukács ur, nem vesz kecskét? K. Gy.

Akik csak magukra gondoltak.

A régi világban megkövetelték, hogy minden falu
... állítson a maga határában. Ma is ott vannak
... az időnek az emlékei: az *Akasztó-dombok*.

... emberek voltak a régiek: az akasztófa a falu
... egyik kiemelkedő pontján minden paragrafusnál

... ben beszélt a gonoszoknak.

... Pátos és Gödrös határos községek. Pátos kicsi
... gödrös erős és gazdag.

... gödrös felállította a megparancsolt akasztófát,
... dig a pátosi határ szélén. Nézték, nézték a
... a szép alkotmányt s egy gondolatuk támadt.

Atyafiságos levelet irtak a gödrösieknek, hogy bocsás-
... sák közre az akasztófát, ne kellessék nekik is külön
... költleniök.

A gödrösiék meghányták-vetették szomszédjaik
... kérését, aztán megirták a választ.

— Nagyon sajnáljuk, de a kérést nem teljesít-
... hetjük, mert az akasztófát csak a magunk és mara-
... dékaink számára állítottuk föl.

Gyanus könnyítés.

Kügy pusztá közigazgatásilag *Nyüvedhez* tartozik.
A jegyző, tekintettel arra, hogy a gazda embernek
sok dolga van, csak olyankor hivatta be a bírót a
pusztáról, mikor pl. sok aláírni való gyűlt össze.

Egy ilyen alkalommal történt, hogy a bíró egész
délelőtt irta a nevét s már kiizzadt, elfáradt, pedig még
sok volt hátra. Már panaszkodott is a jegyzőnek, hogy
aratáskor sem fáradt így el délre. Mire a jegyző nagy
kegyesen így szólt a bíróhoz, kit Pap Lászlónak
hívtak.

Hát megkönnyitem a dolgát, ne írja le végig a
nevét, csak addig, hogy Pap Lász, ugyis mindenki
utána gondolja, hogy *ló*.

S. E. G. Lupény. A 100 leut köszönettel elszá-
moltuk. — N. J. Erzsébetbánya. A 664 leut a levélben
foglaltak értelmében köszönettel megfelelőleg elkönyvel-
tük. A szóban forgó 506 leut még nem kaptuk meg.
Kérjük az adatok közlését, hogy az Igazgatóságnál mi is
lépéseket tehesünk. — B. I. Marosujvár. Előfizetés 1924.
márc. 1-én jár le — H. F. Vadász. A folyó évre még
13 leu megküldését kérjük. — B. M. Csikkozmas. Folyó
évre még 13 leu megküldését kérjük. — Dr. D. Á.
Sepsiszentgyörgy. Előfizetése folyó évre rendben. —
Az alábbiak előfizetése a jelzeit időben lejárt, illetve
lejár. A. A. Szórcse. 1922. ápr. 1. — Cs. Gy. Illye-
falva. 1923. jan. 1. — Ifj. S. F. Keresztvár. 1923. jan. 1.
— O. F. Alsójára. 1922. jan. 1. — T. J. Alsójára.
1922. ápr. 1. — B. J. Alvincz. 1923. jan. 1. — Sz. A.
és I. S. Alvincz. 1923. jan. 1. — P. G. Alvinc. 1922.
ápr. 1. — I. V. és H. J. Alvincz. 1922. okt. 1. —
K. M., B. A., B. M., M. I. és K. J. jámbor. Bánffy-
hunyad. 1923. jan. 1. — B. P. Bánffyhunad. 1922.
jul. 1-én. — H. M. Prázmár. 1922. jul. 1. — P. S.
Kolozs. 1923. jan. 1. — K. R. Alvincz. 1923. ápr. 1. —
B. J. Görgényszentimre. 1922. jul. 1. — B. M. Magyar-
macskás. 1923. jul. 1. — Ifj. Sz. M. Felsőrákos. 1923.
jan. 1. — P. G. Marosvásárhely. 1922. ápr. 1. — Ref.
Egyház Kőkös. 1922. ápr. 1. (5 péld.) — K. E. ref.
lelkész Keresztur. 1922. jul. 1. (4 péld.) — T. F. Nagy-
enyed. 1923. jan. 1. — H. S. Ágya. 1923. jan. 1. —
B. J. és B. O. Kolozsborosa. 1922. ápr. 1. — T. Zs.
Kisbacon. 1923. jul. 1. — G. A. Apanagyfalú. 1922.
okt. 1. (3 péld.) — G. I. Doboka. 1923. jan. 1. — Zs.
B. Nagybacon. 1923. jan. 1. — K. K. Görgényüvegsírt.

1923. jul. 1. — K. L. Székelyszáldobos. 1923. jan. 1. — M. J. Makfalva. 1923. jul. 1. — S. Gy. Brassó. 1923. jan. 1. — Id. F. J. Brassó. 1923. jan. 1. — S. J. Felsőtömös. 1923. jan. 1. — K. L. Brassó. 1922. jul. 1. — N. J. Brassó. 1923. jan. 1. — N. M. és Z. Gy. Torda. 1922. jul. 1. — S. J. Torda. 1923. jul. 1. — Dr. B. E. Torda. 1922. jul. 1. — M. F. Torda. 1923. jul. 1. — B. J. Petrozsény. 1923. jan. 1. — A. G. Ceges. 1923. jan. 1. — B. Zs. Sepsibodok. 1922. jul. 1. — Gyárvárosi Társas Kör. Temesvár. 1923. jan. 1. — Ifj. K. I. és Z. B. Magyarbikkös. 1922. jul. 1. — D. Gy. Szilágynagyfalú. 1923. jul. 1. — Sz. P. M. Ó. F. Ó. B. és T. L. Szilágynagyfalú. 1923. jan. 1. — I. M. Alvincz. 1922. jul. 1. — K. G. Abrudbánya. 1923. jan. 1. — N. E. Mocs. 1923. jan. 1. — K. G. Székelykocsárd. 1923. jan. 1. — O. L. Ujszékely. 1922. jul. 1. — K. J. Ujszékely. 1923. jan. 1. — K. S. Ujszékely. 1923. jul. 1. — H. A. Ujszékely. 1922. jul. 1. — K. I. Istváné. Csikkozmas. 1922. jul. 1. — M. A. Csiklázárfalva. 1923. jan. 1. — M. M. Torockószentgyörgy. 1923. jul. 1. — Sz. I. Homoródkarácsonyfalva. 1923. jan. 1. — R. M. Marosillye. 1923. jan. 1.

Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Részv. Társ.

Bor, szesz és sörnagykereskedés,
szabadraktár, rum és likörgyár,

KOLOZSVÁR.

Fiók: **MAROSVÁSÁRHELY.**

Lerakat minden nagyobb helyiségben.

Telefon: 332, 72, 1014. — Sürgőnycim: Bogsza

Közgazdasági Bank r. t.

Dicsőszentmárton.

Alapítke és Tartalékok: Leu: 1,350.000

Telefon: Igazgatóság 36, Pénztár 38

Sürgőny cím: Coloniale

Affiliált Intézetek: Balázsfalva, Balavásár, Erzsébetváros

Hosszuaszó, Radnót, Segesvár

Iparvállalatok: Küküllővízgyári építő Agyagipar,
Erzsébetkönyvnyomda, Sertéshizláló és Husipar.

KWIZDA-féle FLUID

Ilovak lábainak ápolására ismét mindenütt kapható.

Ügyeljünk a KWIZDA névre.

Magyarországi Kereskedelmi Részv. Társaság, Dicsőszentmárton, Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (Deák F. utca) 11.

Minden elemi és középiskolai könyv

fűzet, kréta, írószer, iskolai nyom-
tatvány, jó minőségben olcsóáron
kapható a

„MINERVA

könyvkereskedésben

Kolozsvár, Mária királyné-u. 1.

Iskoláknak nagy árendmény.

„Glausch“-féle „Haematinum“

aromatikus vas- és mangán

a legnevesebb orvosok
ajánlva vérszegénység
padtság, étvágytalanság,
gyenge testi állapotok

Ize igen kellemes s nagyban javítja a közérzést! —
étkezéskor vagy azután 1—2 evőkanállal. Gyermekeknek

Kapható minden

Vezérképviselőt Nagy-Románia területére:

Cosmos nagydrogeria Cluj—Kolo

Gazdasági gépek és eszközök

Vetőmagok

Műszaki Cikkek kaphatók

Hann és Társa Gép és Mű-
szaki Kereskedelmi r. t.-nál
Cluj-Kolozsvár Str. Reg Mária
(volt Deák Ferencz-utca) 11.

Telefon 2—36. Sürgőny cím: Hann

Biztosítási kedvezmény! A Magyar-
jogutódja a

Romanâ 10%-os kedvezményt ad azoknak, akik a
Nép* utján jelenik be biztosításukat.